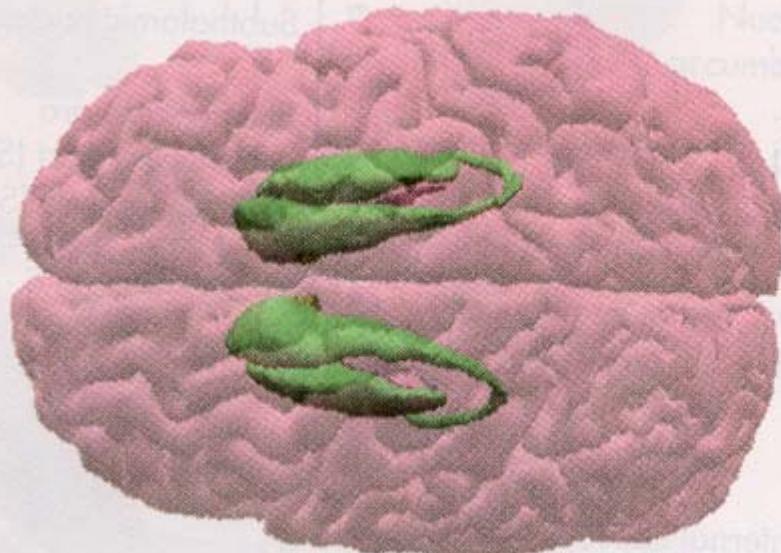
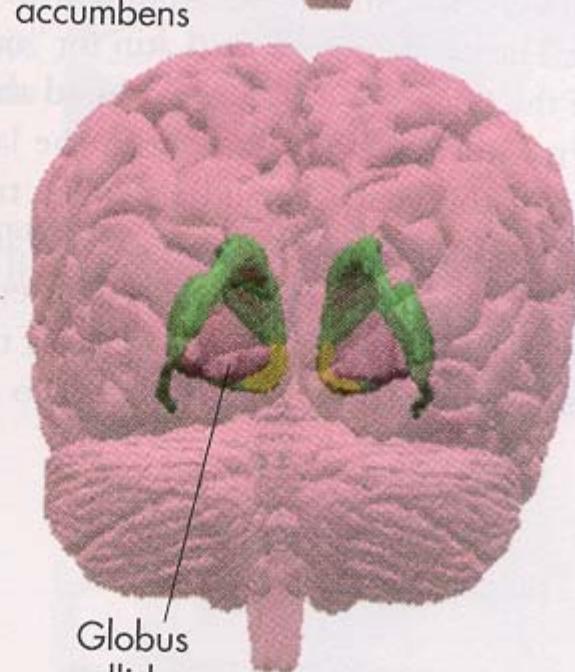
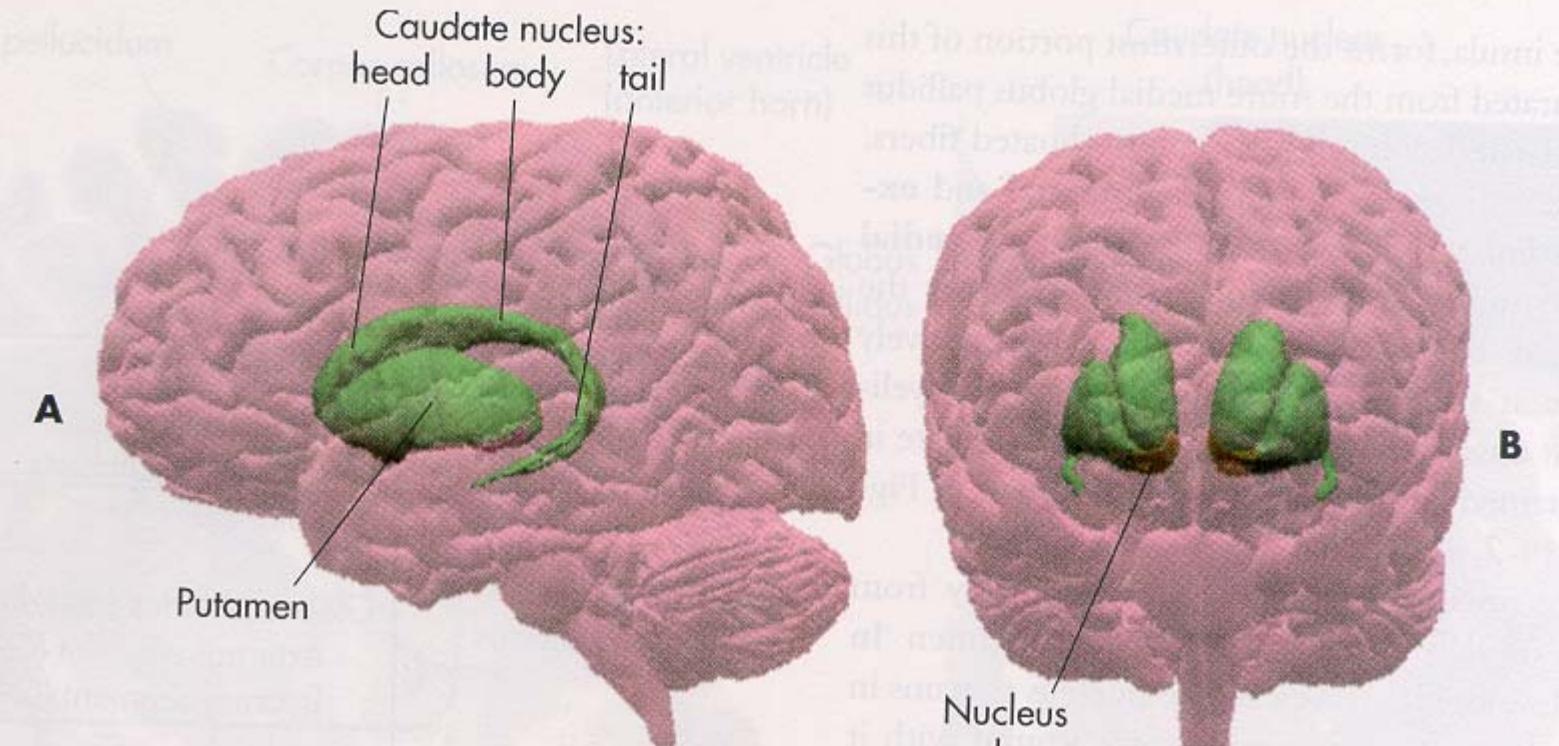
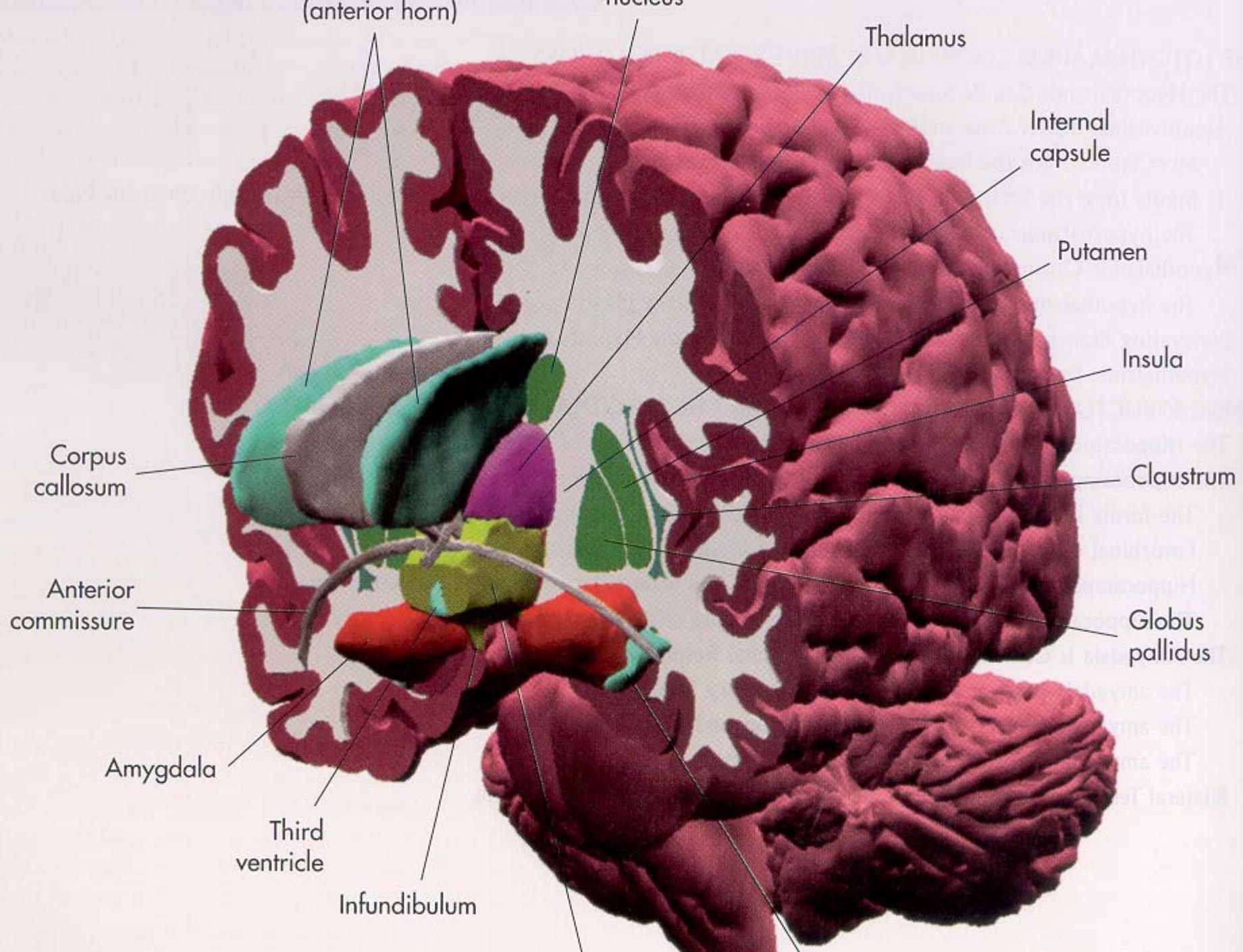

W.A. Mozart: izvid nevrologa in kognitivnega nevrofiziologa

Z. Pirtošek

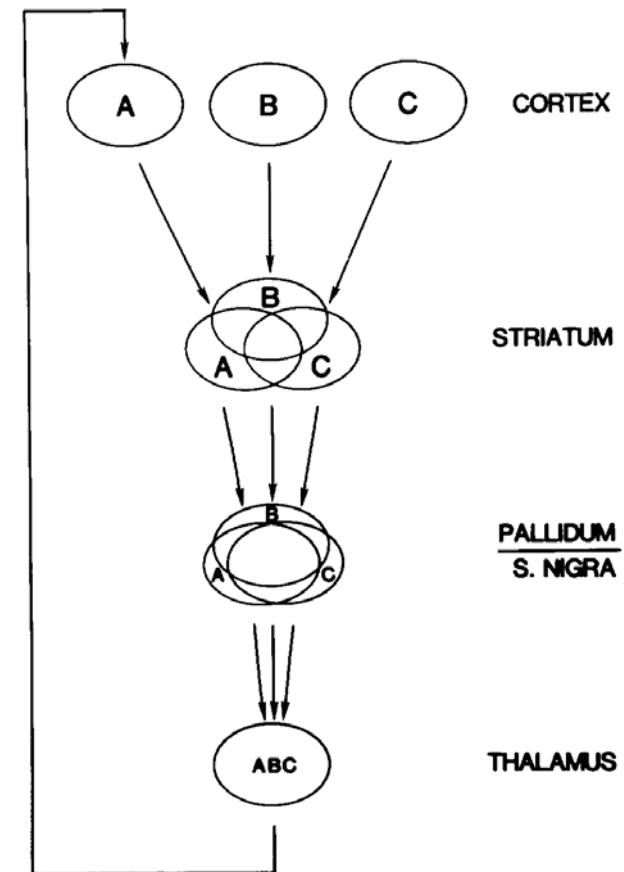
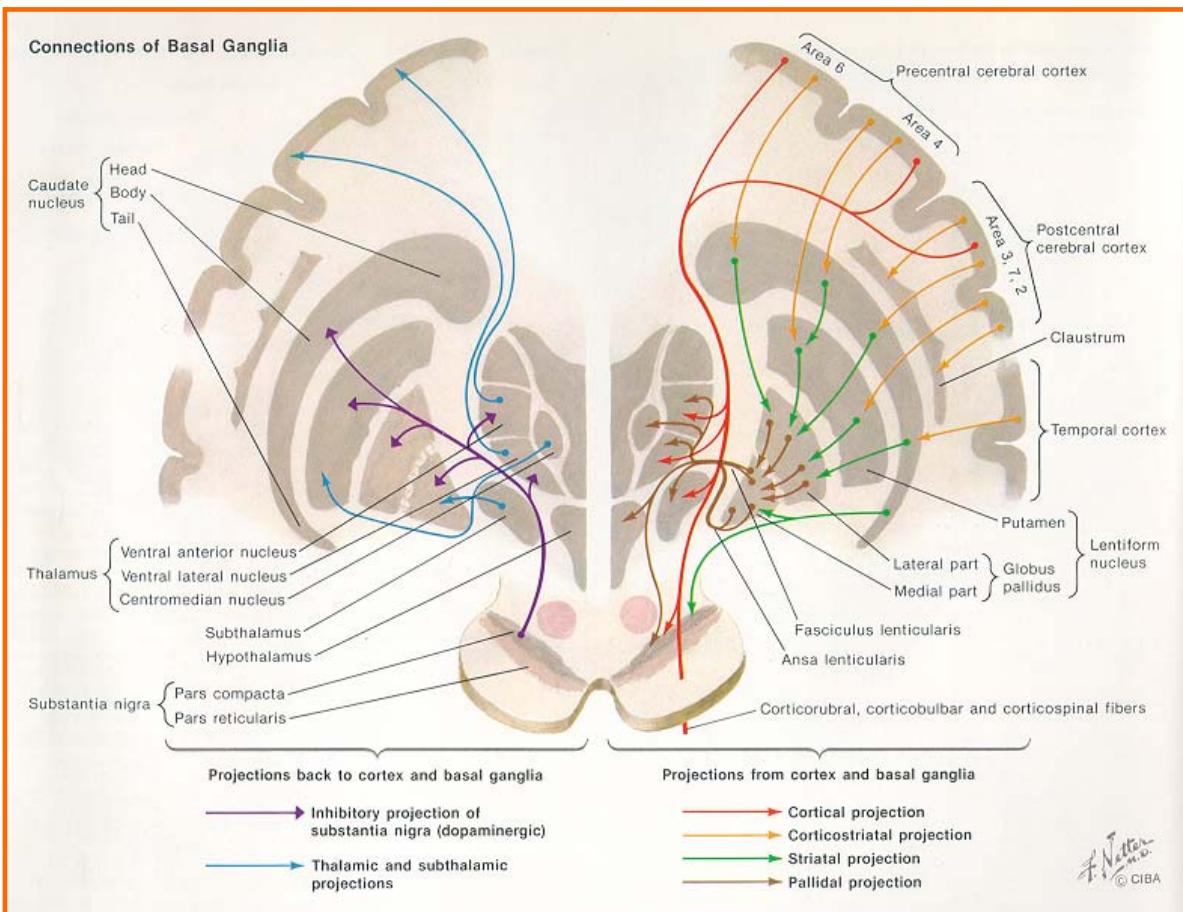

Bazalni gangliji

Kaj so ?

Kaj je njihova funkcija ?

BOLEZNI BAZALNIH GANGLIJEV

- PREVEČ GIBANJA: Parkinsonizem
- PREVEČ GIBANJA: Tiki
- *MOTORIKA*
- *KOGNITIVNI PROCESI*
- *EMOCIJE, PSIHOZA*
- *OSEBNOST*

PREVEČ GIBOV

Tik: ponavljajoča se, nehotena, nenadna, stereotipna motorična akcija

- Motorični tiki (enostavni ali kompleksni)
- Vokalni tiki (enostavni ali kompleksni)

Nehoten gib?

Vzroki tikov

Neznani

genetski

GDT

infekcije

pediatrična avtoimuna nevropsihiatricna motnja povezana s streptokokno infekcijo (PANDAS)

zdravila

amfetamini, kokain, antipsihotiki

toksini

razvojne motnje

nevrodegenerativne bolezni

drugo

poškodba glave

GDT - diagnostični kriteriji

- multipli motorični in vsaj en vokalni tik
- tiki se pojavljajo večkrat dnevno vsaj eno leto
- tiki se skozi čas spreminja
- tiki se pojavijo pred 21 letom
- odsotnost druge bolezni ali stanja, ki bi pojasnila tike
- tike zabeleži zanesljiv preiskovalec ali se jih posname na videokamero

GDT - vedenjske motnje

- obsesivno kompulzivno vedenje
- motnje pozornosti
- koprofobije
- eholalije

GDT- zdravljenje

- nadzor tikov
- zdravljenje vedenjskih motenj
- medikamentozno zdravljenje
- psihoterapija in vedenjska terapija
- operativno zdravljenje

GDT - zdravljenje tikov

- dopaminski antagonisti
 - tipični nevroleptiki (haloperidol, pimozid)
 - atipični nevroleptiki (risperidon, ziprazidon, olanzapin)
- alfa-2-agonisti (klonidin, guanfacin)
- inhibitorji monoaminov (tetrabenazin)
- dopaminski agonisti (pergolid – nizki odmerki)
- drugo (klonazepam, botulin)

GDT - zdravljenje motenj pozornosti

- alfa-2-agonisti (klonidin)
- stimulansi (metilfenidat, pemolin, amfetamin)

GDT - zdravljenje obsesivno-kompulzivnega vedenja

- selektivni zaviralci privzema serotonina (SSRI)
 - fluoksetin
 - fluvoksamin
 - paroksetin
 - sertralin
 - venlafaksin
 - citalopram

CURRICULUM VITAE

- 1756 Salzburg (oče Leopold, mati Anna Maria Pertl)
- 1756: Versuch einer gruendlichen Violinschule
- Wunderkind
- 1782 Constanze Weber
- 1791 ‘hitziges Frieselfieber’ – revmatska vročica?
- 1809 Constanze poroka z von Nissen-om (biografija)

NISSEN

“The ear was malformed, completely lacking
the conch or outer convolution”

....pri malformacijah srčnih zaklopk

SCHACHTNER

- “He was of a fiery disposition, no object held his attention by more than a thread. I think that if he had not had the advantageously good education which he enjoyed, he might have become the most wicked villain, so susceptible was he to every attraction, the goodness or badness he was not yet able to examine.”

SUARD

“ His mind, limited to those ideas which concerned music, shed a bright light on all that interested his talent, but shewed little aptitude to occupy itself with other things. He was extremely irritable; his affection were lively, but superficial and of short duration.”

Nissen (Aloysia Lang)

- “Even when he washed his hands in the early morning, he walked up and down the room at the same time, never standing still, at the same time tapped one heel against the other and was always thoughtful. At table he often took a corner of his napkin, crumpled it up tightly, rubbed it round below his nose, and appeared in his thoughtfulness to be unaware of what he was doing, and often he would grimace with his mouth at the same time...Also, he was always moving his hands and feet, always playing with something, e.g. with his hat, pockets, watch-ribbon, tables, chairs...”

SESTRIČNI

“Well, I wish you good night, but first shit into your bed and make it burst. Sleep soundly, my love, into your mouth your arse you'll shove...Oh, my arse is burning like a fire! What on earth does it mean? Perhaps some muck wants to come out? Why, yes, muck, see and smell you...and..what is that? Ye, gods, it is so - what a long melancholy note!”

PISMO SESTRIČNI

Ma tres chere cousine,
were you never in Berlin?
Your cousin of virtue rare
In weather foul or fair
W.A. Mozart,
who shits without a fart.

SESTRIČNI

*'I shit on your nose
So it runs down your chin*

Dreck! Dreck! O Dreck!

*Blow into my rear
Nothing could be finer
Bon appetit'*

POSVETILO AVE VERUM

Franz Susmayr, Muckshitter, Shitting house

Karoline Pichler

(Mozart je mirno igral...)

“But then he suddenly tired of it, jumped up, and in the mad mood which so often came over him, he began to leap over tables and chairs, miaow like a cat, and turn somersaults...”

BESEDILO ZA K231

Leck mich im Arsch

Lick out my arsehole

Lick it till it's good and clean

W. Hildesheimer

“Mozart’s musical genius shines out in his words as well, when he manipulates them like musical associations... His compulsive delight and ease in association are capable not only of producing euphony and rhythm with disparate and seemingly arbitrary combinations of sound but also of keeping the connotations always in mind. In writing he yields himself up to the flow of words, going far beyond the comprehensible, reveling in, intoxicated by the sounds and the continually changing meanings they suggest. In this intoxication the inhibition of convention and bourgeois taste fall by the wayside.”

English Nederlands Français Português

W. Hildesheimer

“He worked out an elaborate composition entirely in his head, and then, perhaps later, sat down to write it straight off; and the writing was so much a mechanical process that he could engage in a game of skittles, or a conversation, at the same time. Mozart’s genius went hand in hand with a near total absorption, which rendered him unfit for everyday life. He had an overmastering compulsion to compose”

MATERI

Yesterday, though, we heard the king of farts
It smelled as sweet as honey tarts
While it wasn't in the strongest of voice
It still came on as a powerful noise

TIKI

- Grimase
- Ramena
- Tapkanje z nogami

VOKALIZACIJE

- Mijavkanje
- Nesmiselne besede

KOMPULZIJE

- Rituali pred spanjem
- Vrtenje
- Skok v naročje cesarice pri 8 letih
- Prevali

OBSESIJE

- Patološki strah pred tropento
- Ure
- Bele mačke
- Varnost žene
- ? glasba v glavi

FUGE

Ponovno odkritje (Haydnovi kvarteti)

Fuge: kaos, a obenem rigidna struktura

- ‘Tourette pomeni stalno borbo med silo kompulzije in potrebo po kontroli le-te’

MOZARTOV EFEKT

- Znižanje krvnega pritiska (A. Savanfound)
- Manj epileptičnih napadov (J. Jenkins)
- Podgane: bolj uspešno učenje labirinta
- Zvišan IQ

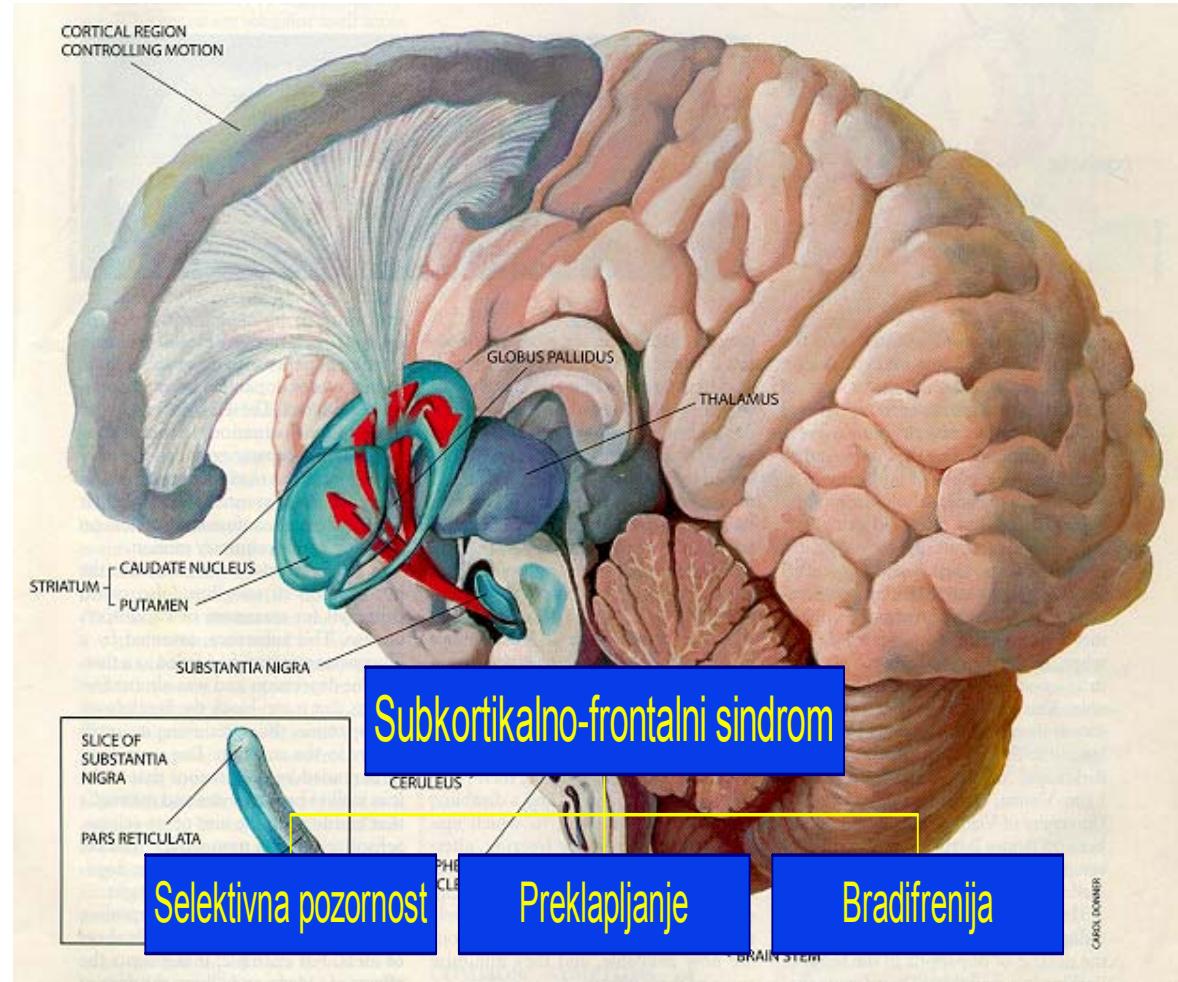
DEPRESIJA

“I can't describe what I have been feeling - a kind of emptiness, which hurts me dreadfully - a kind of longing, which is never satisfied, which never ceases, and which persists, nay rather increases daily.”

GDT: Izbrana metoda

Potenciali, izvani
s testnim
vzorcem, ki
odseva funkcije
čelnega režnja

Reakcijski čas
(RČ)

GDT: OSNOVNA MOTNJA?

- ena od osnovnih motenj: selektivna pozornost??

ELEKTROFIZIOLOGIJA SLUŠNEGA SIGNALA

EVOCIRANI POTENCIALI

- kohlearni potenciali
- potenciali debla
- kortikalni potenciali (MMN, P1, N1,P2)
- endogeni potenciali (P3, pozornost, spomin...)

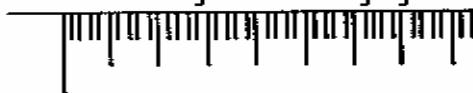
EVOCIRANI POTENCIALI

- latenca
- amplituda
- topografija
- Zgodnji (“obvezni”): 80 - 200 ms
- Pozni (“kognitivni”): 200 - 1000 ms

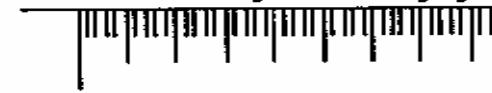
VAL P300

Testni vzorec nenavadnosti (val P300)

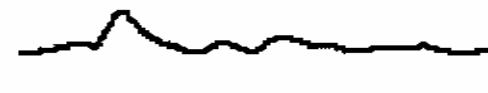
Redki ciljni dražljaji

Redki neciljni dražljaji

Pogosti dražljaji

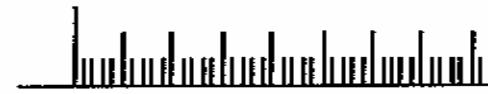
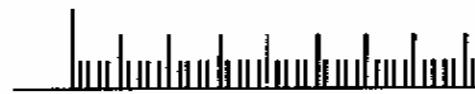
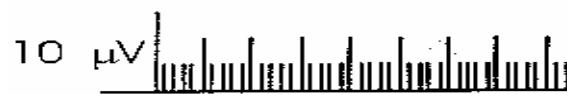
Fz

Cz

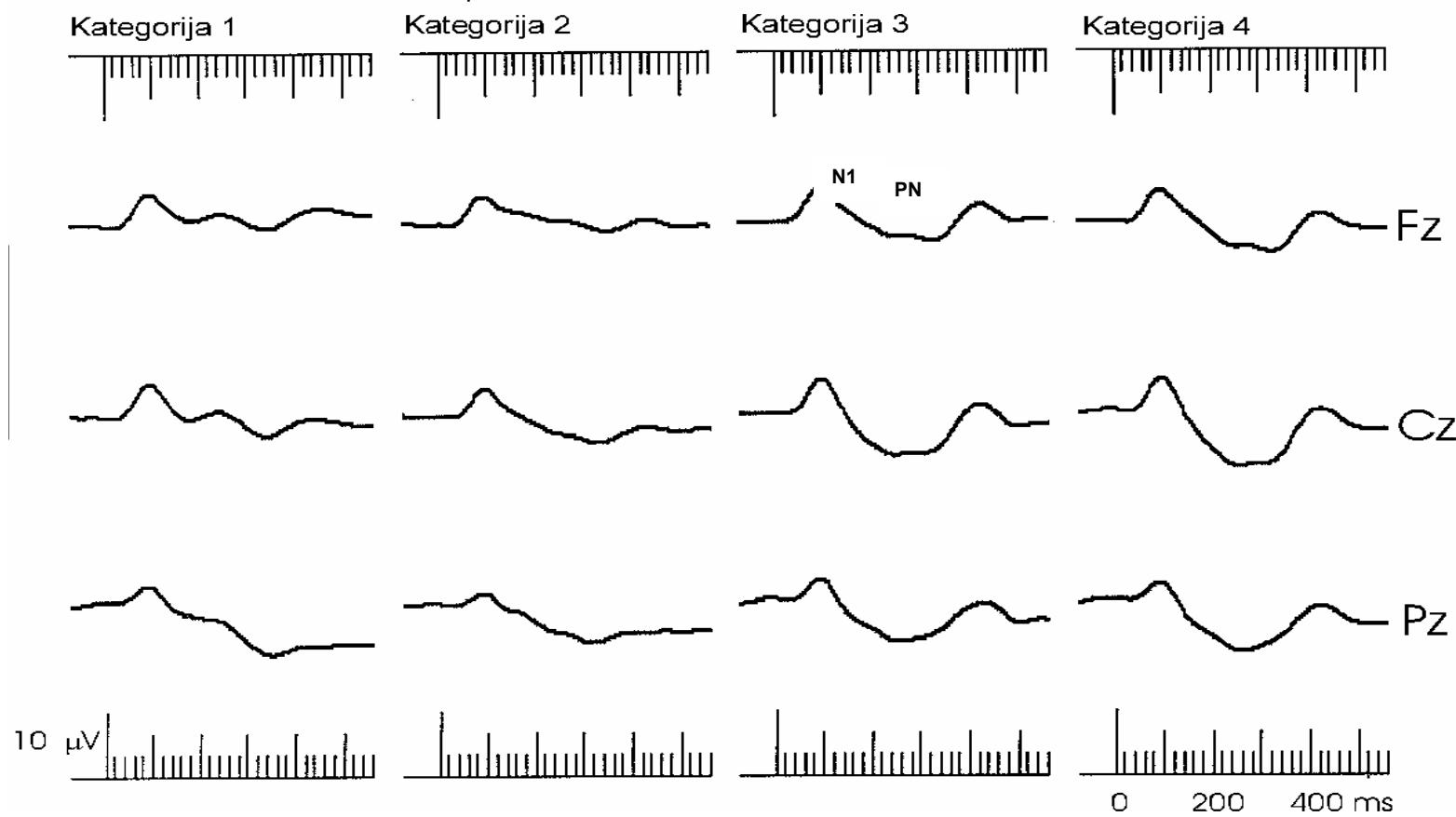
Pz

0 400 800 ms

SELEKTIVNA POZORNOST

Slušna selektivna pozornost

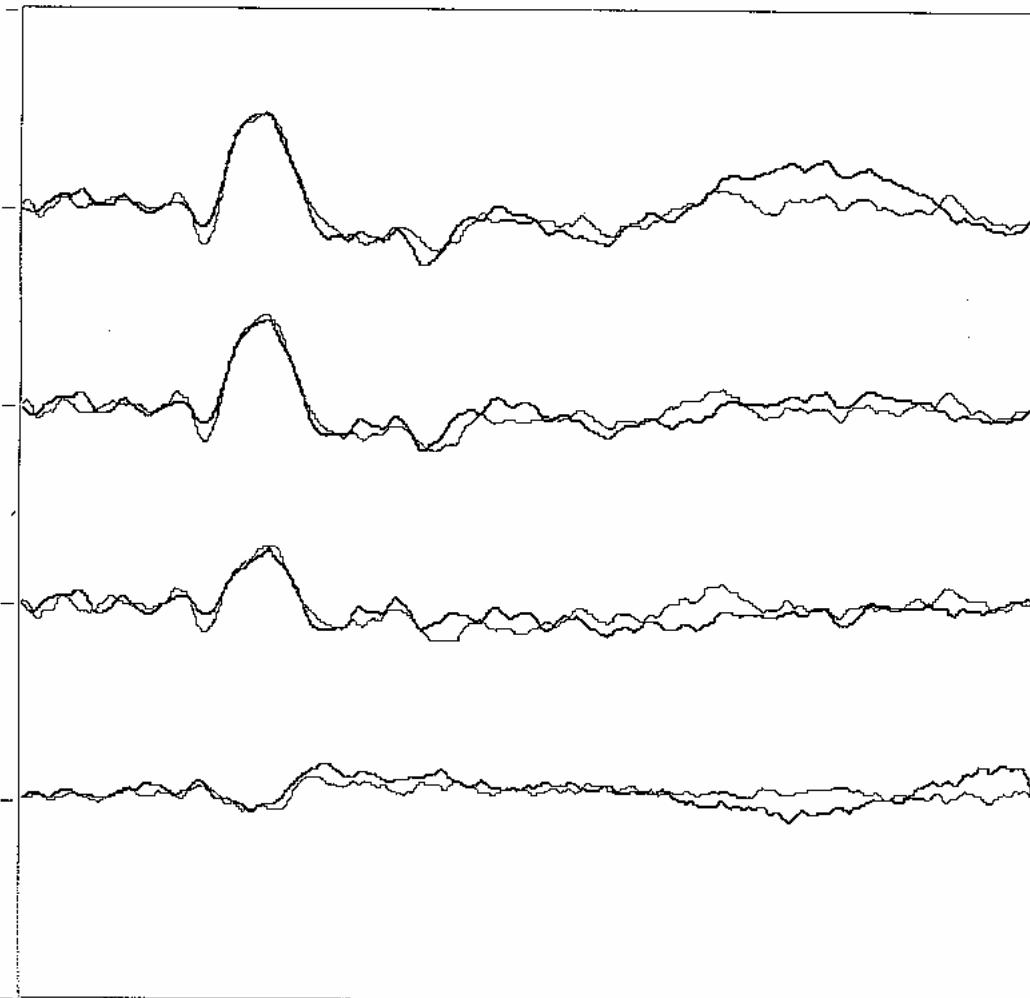

Dražljajev	167
Poprečenj	156
Pritiskov	162

Kategorija

Reak. čas 482

Fz-L+R 15,0 μ V/raz

100 0 100 200 300 400 500 600 700 ms

Dražljajev 331
Poprečenj 309
Pritiskov 171

Reak. čas 477

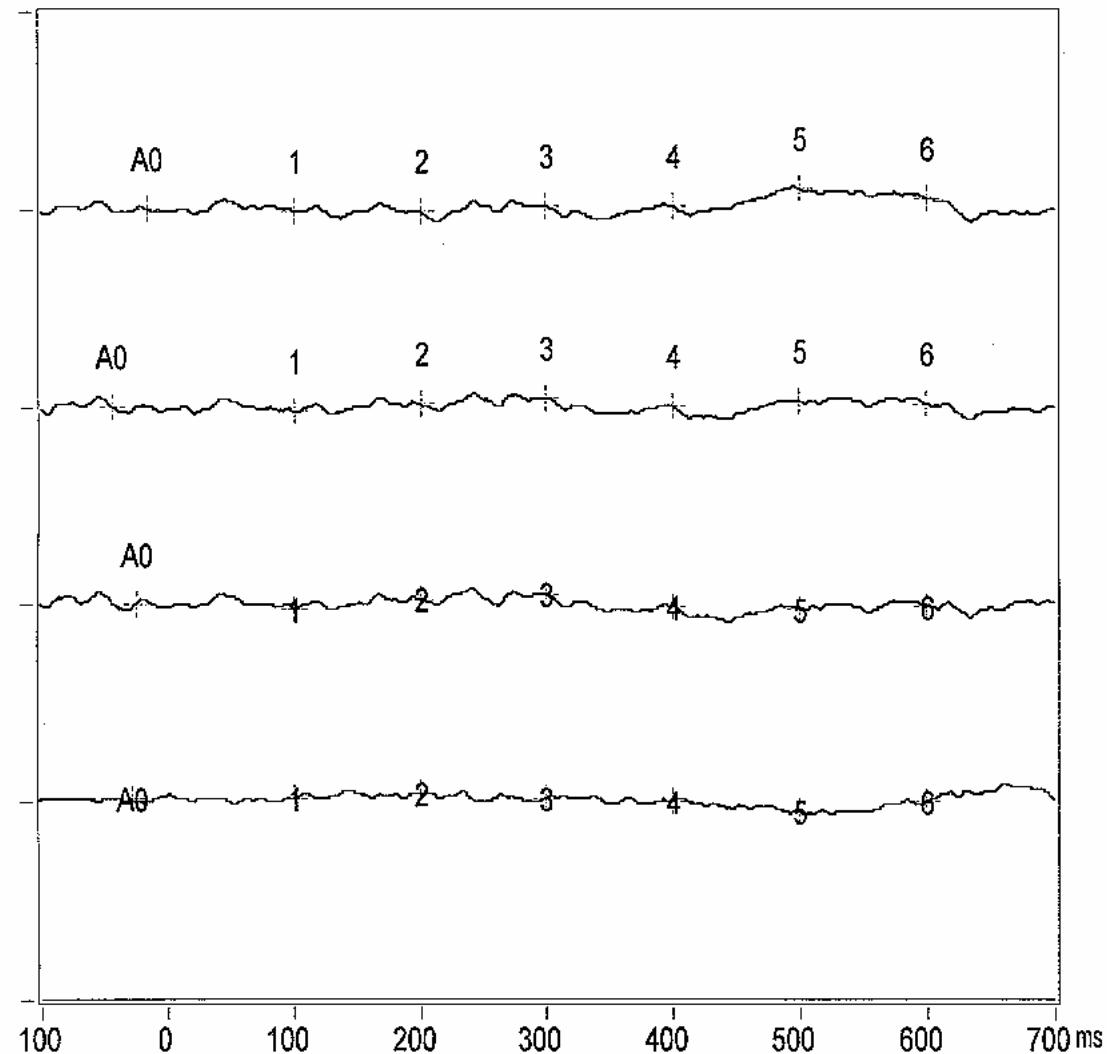
Kategorija

Fz-L+R 15,0 μ V/raz

Cz-L+R 15,0 μ V/raz

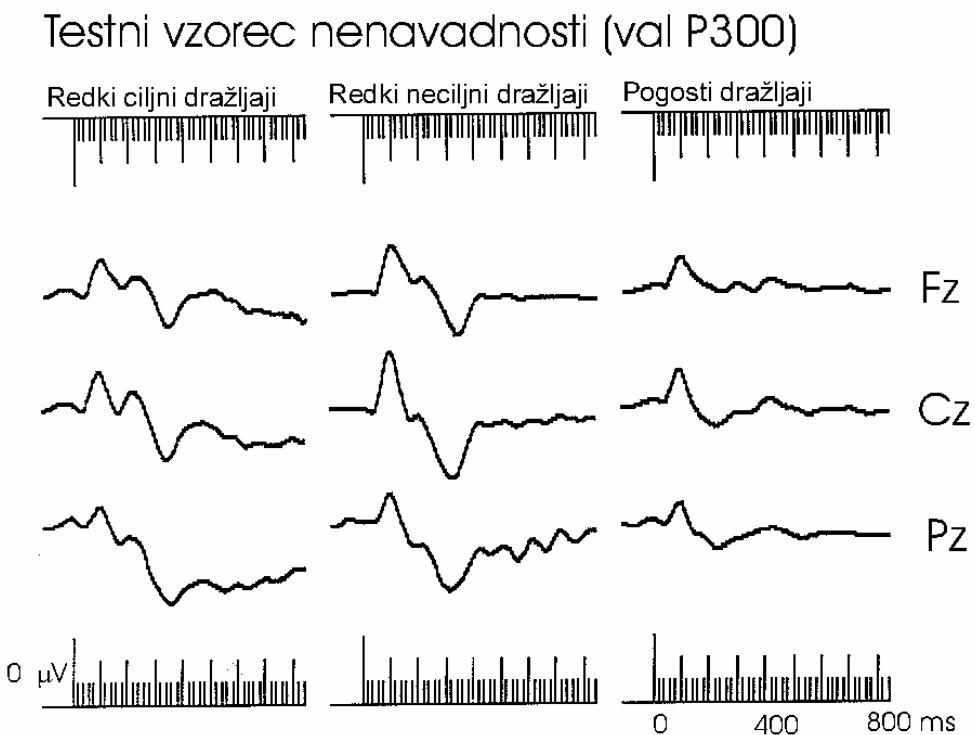
Pz-L+R 15,0 μ V/raz

Pg2-Fp2 15,0 μ V/raz

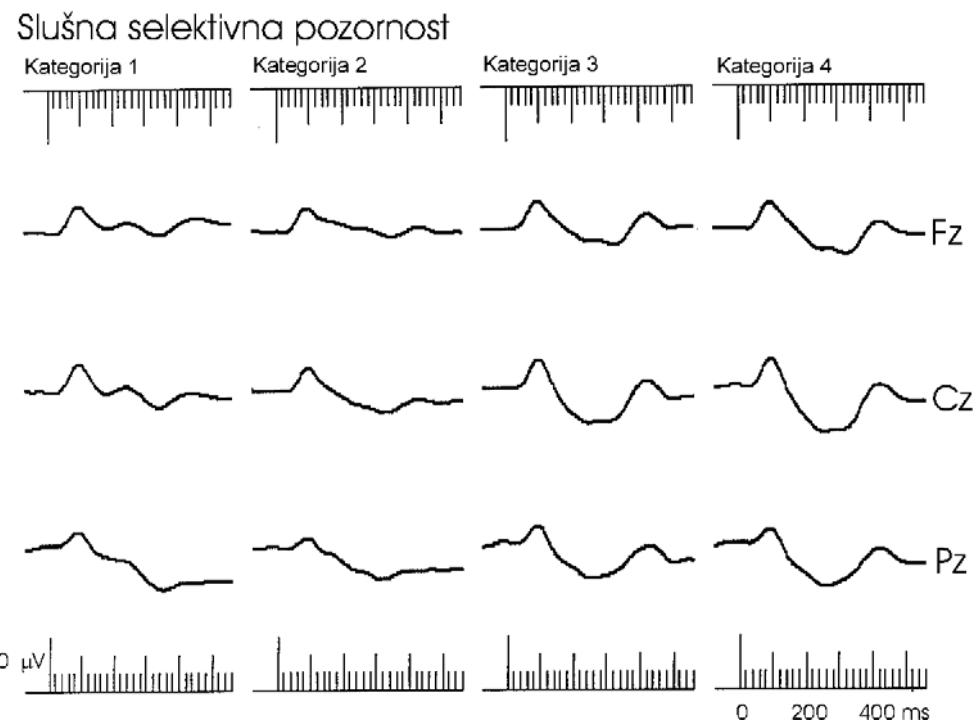
Izbrana metoda

- Testni vzorec nenavadnosti (“oddball”, val P300)
- Slušna selektivna pozornost
- Vidna selektivna pozornost
- Reakcijski čas

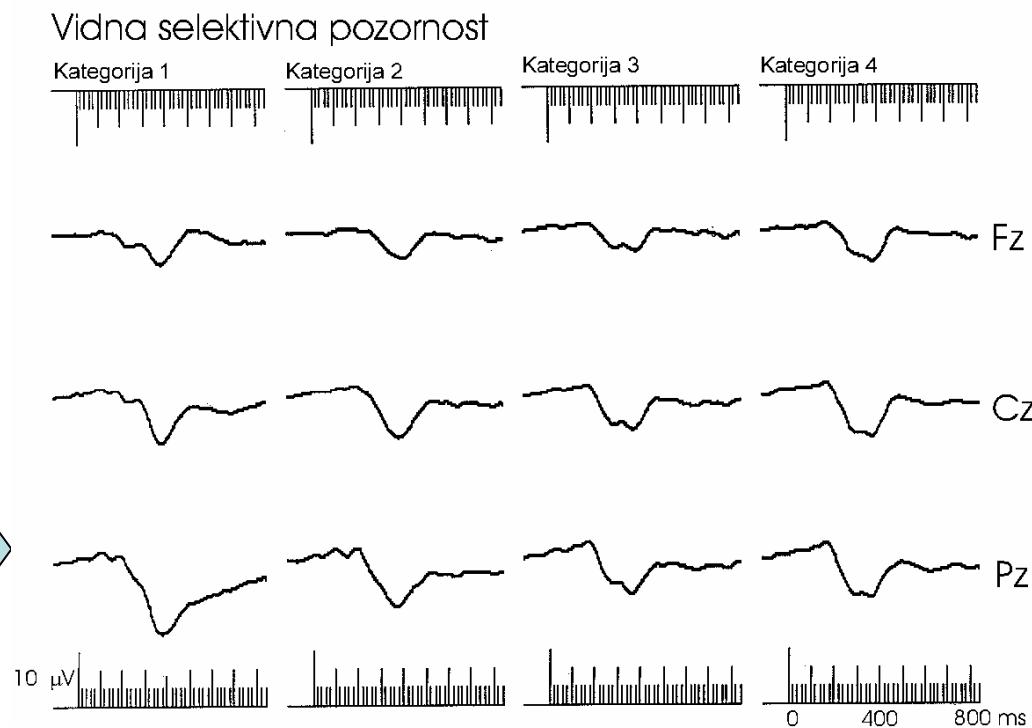
Izbrana metoda

- Testni vzorec nenavadnosti (“oddball”, val P300)
- Slušna selektivna pozornost
- Vidna selektivna pozornost
- Reakcijski čas

Izbrana metoda

- Testni vzorec nenavadnosti (“oddball”, val P300)
- Slušna selektivna pozornost
- Vidna selektivna pozornost
- Reakcijski čas

Izbrana metoda

- Testni vzorec
nenavadnosti
(“oddball”, val P300)
- Slušna selektivna
pozornost
- Vidna selektivna
pozornost
- Reakcijski čas

Premalo (IPB) in preveč (GDT) gibov

N Starost Trajanje Začetek Zdravilo

Zdravi 6 34

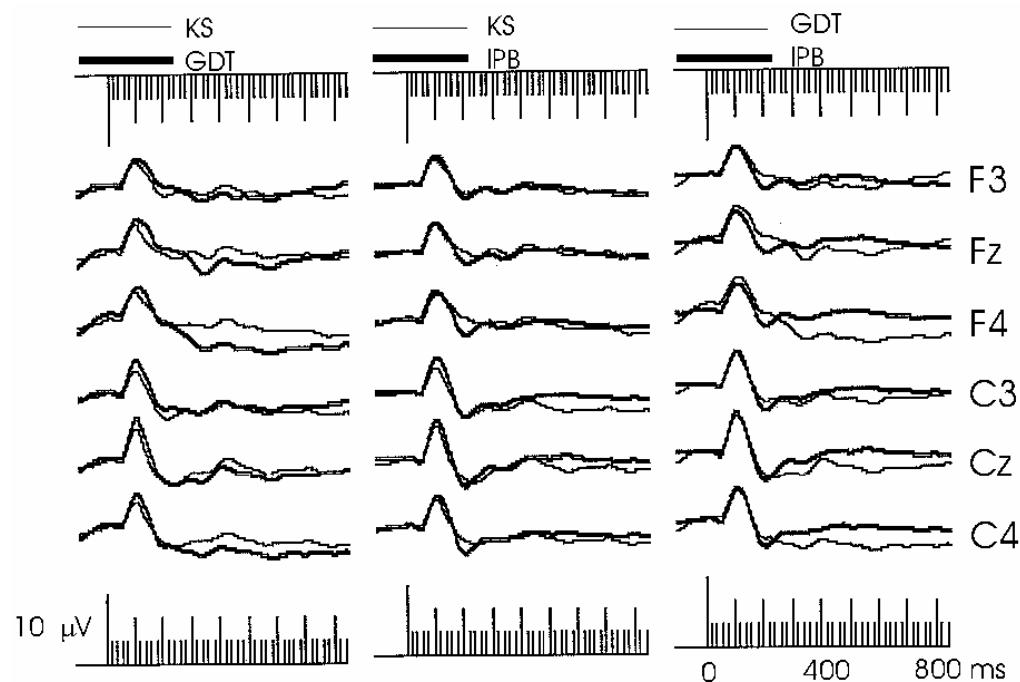
GDT 6 31 184 6 Sulpirid

IPB 6 44 29 41 L-dopa,
bromokriptin,
deprenil

DVA NASPROTNA POLA: PD - GDT

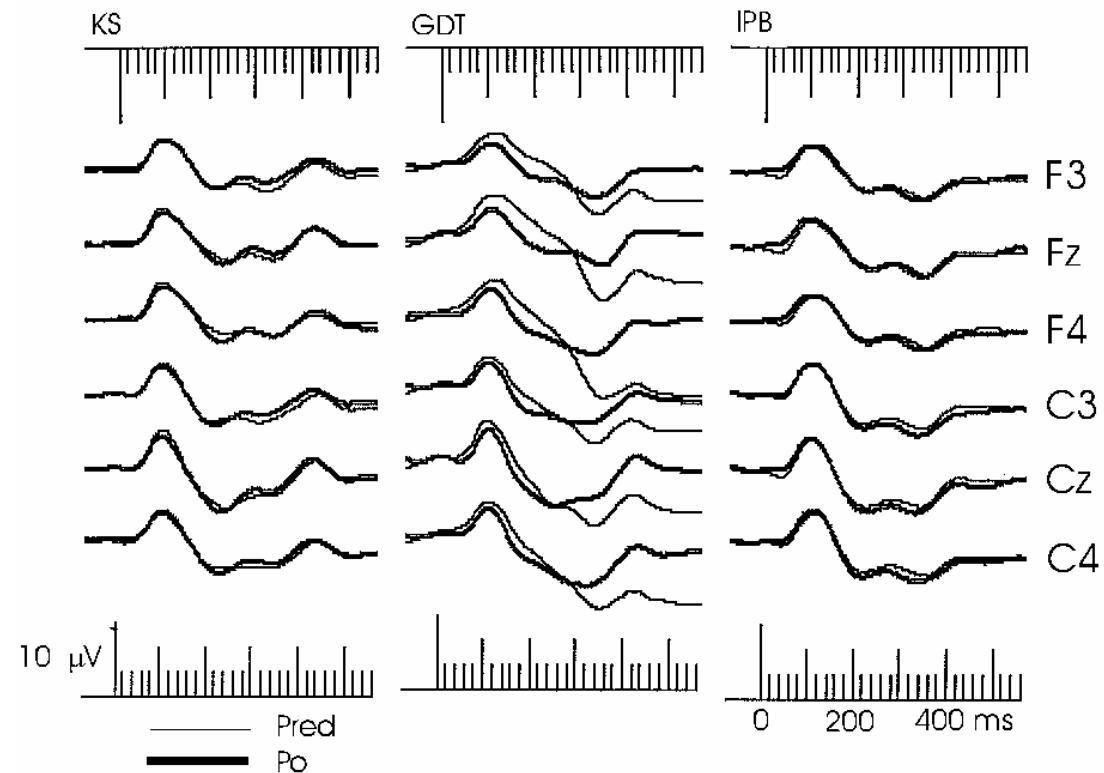
GDT

- *daljši RČ*
- *“P3”- pogosti dražljaji*
- *krajši P1v*
- *nenormalna SP*

DVA NASPROTNA POLA: PB - GDT

- *RČ:*
GDT daljši
IPB krajši
- *EP:*
GDT bolj “normalni”
IPB nespremenjeni

DVA NASPROTNA POLA: PD - GDT

Podobnosti

- IPB in GDT: moteni mehanizmi selektivne pozornosti

Razlike

- GDT - večja pozornost nepomembnemu
- IPB - manjša pozornost pomembnemu
- GDT - perseverativna in obsesivna pozornost

IZVID NEVROLOGA 1

WA Mozart, 34 let, desničen, glasbenik. Že od otroštva ima multiple tike, vokalizacije, koprolaljo, vrsto obsesij in kompulzij. Glasba za hipno in kar nehote 'preplavi'. Precej impulziven, v zadnjem času depresiven.

Koprolalijo ima tudi mati. V mladosti imel revmatsko vročico. V zadnjem času pogosto otečeni sklepi.

Priporočam še pregled CT, EEG, val P300, elektrofiziološko opredelitev selektivne pozornosti pri nevprofiziologu in pregled za antistreptokokna antitelesa.

Izpolnjuje klinične kriterije za sindrom GDT, ima tudi OCD in ADHD.

IZVID KOGNITIVNEGA ELEKTROFIZIOLOGA

WA Mozart, 34 let, desničnega glasbenika pošilja nevrolog zaradi suma na sindrom GDT.

EEG je v mejah normalnega. Slušni evocirani potenciali (kohleja, deblo) v mejah normalnega.

Val P100 (skorja temporalnega režnja) normalne latence in amplitude.

Val P300 je normalno prisoten v kategoriji redkih ciljnih, se javlja tudi v kategoriji pogostih dražljajev.

Pri testiranju slušne pozornosti je 'Val Pozornost' dobro izražen, vendar med prvo ('pozornostno') in četrto ('nepozornostno') kategorijo ni razlik.

Elektrofiziološki izvid potrjuje napotno diagnozo.

IZVID NEVROLOGA 2

Gospod Mozart izpolnjuje klinične kriterije za sindrom GDT.
V zadnjem času bolj depresiven, piše Requiem.

EEG, CT v mejah normalnega. Elektrofiziološki izvid je skladen z napotno diagnozo, titer antistreptokoknih antiteles je zvišan.

V terapiji priporočam Prozac, kasneje po potrebi se antipsihotik, n.pr. risperdal in klonidin.

Kontrola čez 6 mesecev.

IZVID NEVROLOGA 3

Gospod Mozart izpolnjuje klinične kriterije za sindrom GDT.

Po terapiji je izboljšan, tikov manj, impulzivnosti tudi, glasba ga ne 'preplavlja' več. Pomaga ženi v prikuhinjskih opravilih, sprejel dobro plačano delo na dvoru in poplačal precej dolgov. Jemlje Prozac, antipsihotik in klonidin, čez dan še Lexaurin.

Glasba ga ne preplavlja več, Requema ne piše več, pač pa 2x tedensko igra pri narodnozabavnem ansamblu. Prav nič pa se ni izboljšala koprolalija, gre celo za poslabšanje. Terapevtski učinek bi morda še izboljšali z injekcijo botulina v glasilke.

Kontrola čez 6 mesecev.